

prosinec 2020

NEWSLETTER

Česko-lichtenštejnské společnosti

Člen Europa Nostra

Z OBSAHU

- Kalendárium lichtenštejnských výročí
- Lichtenštejnská LGT banka slaví 100 let od založení
- Lednicko-valtický areál se v roce 2021 rozezní hudbou Antonia Vivaldiho
- Poklady lichtenštejnské sbírky umění

Úvodní slovo z výboru Vánoce v roušce

Mnoho věcí se v letošním roce změnilo. Jednou z konstant je běh času. Pohled do kalendáře říká, že na přelomu listopadu a prosince se i letos na adventních věncích a chanukových svícnech v řadě domovů zase rozhoří světla, což je neklamné znamení příchodu předvánoční doby.

Adventní věnec se čtyřmi svícemi, které se postupně zapalují, patří již i u nás neodmyslitelně k předvánoční výzdobě. Tento zvyk nepřímo navazuje na starobylou židovskou tradici svátků světel zvaných Chanuka, které připadají na zhruba stejné období roku. Jde o připomínku úspěšného makabejského povstání proti perzekuci Židů vyvolané Syřany ve druhém století před Kristem.

Název Advent pak pochází z latinského slova „adventus“ - příchod. V křesťanském pojetí označuje příchod Mesiáše, který se uskutečnil narozením Ježíše Krista a slaví se o Vánocích.

Možná to všechno může zaznívat jako krásná hudba z nějakého hodně vzdáleného světa. Ve světě, jehož jsme součástí, stále často spíše zaznívá střelba zbraní, šíří se „alternativní pravdy“, přetrvávají nespravedlnosti minulosti. Pravda často musí vést těžké zápasy o své přežití. Znamená to snad, že ona prastará prorocství zklamala?

Myslím, že ne. Podívejme se například na dobré příklady právě z Lichtenštejnska, kde se starobylé kořeny snoubí v plodné symbióze s moderním světem dneška.

Pražské Staroměstské náměstí
o první adventní neděli 29. 11. 2020.

Neobávají se dokonce v zákonech odvolávat na několik staletí staré rodinné tradice úspěšného vládnoucího rodu, které spočívají právě na víře v hluboké biblické základy. Ta má sloužit dokonce jako „vůdčí princip budoucích rozhodnutí“, jak stojí v preambuli k Ústavě Knížecího rodu Lichtenštejnů z r. 1993. Advent, Chanuka i Vánoce jsou svátky světla. Přinášejí dobrou zprávu o tom, že je třeba se probít ze spán-

ku. Noc pokročila, den se přiblížil. Rok co rok se nám s železnou pravidelností vrací ozvěna prorokova volání: „Obraťte se!“ Nikdo dosud tuto naléhavou výzvu z Judské pouště neumlčel. Ani krvavá pronásledování starověku, ani náboženské války středověku, ani novodobé totalitní ideologie, které s pyšnou jistotou hlásaly smrt Boha.

Už sám Kristus při svém vyšetřování na otázku římského prokurátora Pontia Piláta odpověděl: „Mé království není z tohoto světa.“ Je to výstižná odpověď, která ukazuje, že hranice mezi říšemi dobra a zla nekopírují hranice států a národů, ale vedou srdcem každého člověka.

Můžeme to chápat i v tom smyslu, že je lepší v temnotě rozsvítit třeba jen tu jedinou svíčku, než nadávat, že je tma. A když se od té první rozsvícené svíčky bude zapalovat druhá, třetí a třeba tisíce, světla té první neubude. Naopak, světla bude přibývat a temnoty ubývat. Není právě toto inspirativní příklad i pro obnovu naší společnosti? Místo šíření „blbé nálady“ se vážně zamyslet nad tím, jak já mohu pomoci zlepšovat věci kolem nás? Třeba i neúnavnou snahou o odstranění dávných nespravedlností, nahrazováním dezinformací objektivními fakty, pevnými postoji na straně pravdy a práva nebo jen obyčejnými malými krůčky, slušností, poctivostí, férovostí, zájmem o druhého člověka. Nezlomná síla pravdy, která v konečném důsledku vítězí, jak stojí i na naší prezidentské standartě, a víra, že Hospodin zachovává věrnost navěky, otevírají obzory naděje v obnovu spravedlnosti a příchod pokoje lidem dobré vůle. Tak pokojné a krásné svátky, přátelé.

Daniel Herman,
čestný předseda
Česko-lichtenštejnské
společnosti

■ Kalendárium lichtenštejnských výročí

Po mimořádném 300. výročí vzniku Lichtenštejnského knížectví (*Fürstentum Liechtenstein*) v roce 2019 nás v příštích třech letech čeká dlouhá řada kulatých výročí, která mají vztah k rodu Lichtenštejnů nebo Lichtenštejnsku. Historický spolek Liechtenstein, který letos oslavil 10. výročí svého vzniku a je partnerem Česko-lichtenštejnské společnosti, připravuje nebo inspiruje řadu akcí, které tato výročí připomenou.

Rok 2021

- 400. výročí jmenování knížete Karla I. z Lichtenštejna českým místokrálem. Současná historická věda pohlíží na jeho osobu i na stavovské povstání v letech 1618–1620 bez nacionalistických a ideologických deformací. Karel I. byl mimořádně schopným politikem, diplomatem i hospodářem (většinu majetku získal již před rokem 1600), který viděl dále než většina jeho souputníků.
- 340. výročí koupě panství Rumburk knížetem Antonínem Floriánem z Lichtenštejna.
- 300. výročí úmrtí knížete Antonína Floriána, na jehož žádost císař Karel VI. v roce 1719 spojil panství Schellenberg a hrabství Vaduz a povýšil je na říšské knížectví Liechtenstein.
- 100. výročí zahájení činnosti Bank in Liechtenstein, dnes LGT Bank, jejímž majitelem je Nadace knížete z Lichtenštejna. Výročí připomene výstava z knížecích uměleckých sbírek ve Vídni.

Rok 2022

- 400. výročí příchodu Lichtenštejnů na panství Kostelec nad Černými lesy, Plaňany, Moravský Krumlov, Ústí nad Orlicí a Lanškroun. Toto jubileum připomenou výstavy v Kostelci nad Černými lesy a v kutnohorské galerii GASK.
- 250. výročí úmrtí polního maršála Josefa Václava I. z Lichtenštejna, „otce rakouské artilerie“. Při této příležitosti bude otevřena naučná cyklostezka areálem bývalé barokní dělostřelecké střelnice, založené maršálem u Týna nad Vltavou.
- 250. výročí úmrtí velké mecenášky a reformátorky sociální péče a farní správy na Černokostecku, vévodkyně Marie Terezie Savojské, rozené princezny z Lichtenštejna. Významné jubileum připomene výstava v Kostelci nad Černými lesy.

Rok 2023

- 400. výročí převzetí vévodství krnovského Lichtenštejny připomenou výstavy v Městském muzeu

Krnov a ve Slezském zemském muzeu v Opavě, které doplní série přednášek. Na ně naváže výstava v Ostravském muzeu.

- 390. výročí povýšení panství Moravský Krumlov a Uherský Ostroh na titulární říšské knížectví „Liechtenstein“ připomene výstava a přednášky v obou městech.

A na závěr připomínka velmi významného výročí, které oslavíme v roce 2022: Přesně 280 let uplyne od bitvy u Chotusic u Čáslavi, v níž byla 17. května 1742 rakouská armáda poražena armádou pruskou. Této významné bitvy se zúčastnil i maršál Josef Václav I. z Lichtenštejna. Vedl si zde mimořádně statečně a byl v boji těžce raněn. Průběh bitvy ho přesvědčil o zásadním významu dělostřelectva v moderní armádě a navrhl proto císařovně Marii Terezii jeho reorganizaci. Ta byla poté skutečně spuštěna a Josef Václav byl v roce 1742 pověřen jejím řízením. Až do své smrti v roce 1772 vykonával funkci vrchního velitele dělostřelectva. Obec Chotusice výročí zásadní bitvy uctí výstavbou nového památníku. Městské muzeum v nedaleké Čáslavi chystá o bitvě výstavu. O termínech všech avizovaných akcí budou členové Česko-lichtenštejnské společnosti včas informováni.

Josef Václav I. z Lichtenštejna ve věku 29 let na portrétu od Francesca Solimany z roku 1725.
© LIECHTENSTEIN.
Knížecí sbírky, Vaduz-Vídeň

Ing. Pavel Juřík,
člen výboru Česko-lichtenštejnské společnosti

■ Lichtenštejnská banka LGT oslaví 100 let

Values worth sharing - Hodnoty, které stojí zato sdílet. Tímto poselstvím se prezentuje značka LGT, patřící největší soukromně vlastněné privátní bance na světě, která se právě chystá oslavit 100 let od založení. Její příběh je opravdu pozoruhodný.

V roce 1969, v roce narození dlouholetého výkonného ředitele LGT Bank J. J. prince Maxe von und zu Liechtenstein, vlastnila banku již téměř čtyřicet let knížecí rodina. «Bank in Liechtenstein (BIL)» byla založena v listopadu 1920 jako vůbec první banka v Lichtenštejnsku. Cílem této tehdy malé regionální banky bylo zejména podpořit rozvoj hospodářství poskytováním půjček podnikatelům a služeb privátním klientům. Když se následkem turbulencí, vyvolaných světovou hospodářskou krizí, banka dostala do potíží, koupila v roce 1930 akciovou většinu knížecí rodina.

Tak se začal psát příběh knížecího bankovního domu, příběh malé regionální banky, ze které se zejména díky rozvoji posledních pár desítek let stal významný světový hráč na poli privátního bankovníctví, správy majetku institucionálních klientů a alternativních investic. Od roku 1981 převzal vedení knížecí banky princ Philipp, bratr současného vládnoucího knížete. Pod vedením prince Philippa se banka začala více internacionalizovat. V roce 1982 otevřela kancelář v Londýně, v roce 1986 v Hong Kongu a v roce 2001 v Singapuru.

Dalším milníkem bylo rozhodnutí prodat GT Management, významného správce aktiv se zaměřením na institucionální klienty, jehož banka v 80. letech 20. století koupila, aby tak rozšířila svůj obchodní model o další pilíř - správu majetku pro institucionální klienty. Výnos z prodeje GT Management přesáhl částku jedné miliardy dolarů. Knížecí rodina rozhodla, že správou celé sumy pověří LGT a definovala jasné parametry pro tento úkol. Cílem strategie bylo a je zajistit, aby kapitál zůstal uchován a jeho hodnota se z generace na generaci zvyšovala.

Vzniklo «Princely portfolio» - knížecí strategie, která inovativním způsobem kombinuje tradiční a alternativní investice a svou filozofií se podobá strategiím velkých nadačních fondů amerických univerzit jako je Harvard, Yale, Princeton nebo Stanford. Správu «knížecí strategie» převzala společnost LGT Capital Management, investiční společnost založená v roce 2000 a patřící dnes pod LGT Capital Partners. Nedlouho poté, co «Princely portfolio» vzniklo, dostali též klienti LGT Bank možnost investovat do této strategie bok po boku s knížecí rodinou. LGT Capital Partners jsou dnes jedním z předních světových správců v oblasti alternativních investic a mezi jejich klienty je více než 500 penzijních fondů, pojišťoven, státních suverenních fondů, nadací a bank. Knížata z Lichtenštejna se v historii proslavila jako průkopníci, badatelé, diplomati a mecenáši. Odjakživa se angažovali v různých otázkách týkajících se vědy a obecného blahobytu.

Téma udržitelnosti a dlouhodobě orientovaného smýšlení charakterizuje rod po staletí

Nejinak je tomu i v případě rozvoje LGT Group. Udržitelný rozvoj postavený na sociálním, ekonomickém a environmentálním pilíři se hluboce zakotvil do firemní kultury LGT. Od roku 2003 zařadila banka téma udržitelnosti do investičních strategií. V roce 2006 převzal vedení LGT princ Max, druhorozený syn vládnoucího knížete. V rámci LGT Group vznikla společnost LGT Lightstone - investiční platforma zaměřená na přímé investice do projektů, které pozitivně přispívají k udržitelnému rozvoji planety.

pokračování na straně 5

Rodina lichtenštejnského knížete Hanse Adama II.
Princ Maxmilián je první zleva.

pokračování ze strany 4

Z malé regionální banky se stala mezinárodně úspěšná privátní banka, zaměstnávající přes 3700 osob ve více než 20 lokalitách po celém světě.

Příběh LGT Group je příkladem, jak prozřetelně a zdatně knížecí rodina rozvíjí své aktivity. Vzhledem k úspěšnému růstu rozhodla LGT od 1. ledna 2021 rozdělit skupinu na tři samostatné entity – LGT Bank, LGT Capital Partners a LGT Lightstone. Všechny tři společnosti zůstanou nadále ve stoprocentním vlastnictví knížecí rodiny a budou spolu úzce spolupracovat. Na oslavu stoletého výročí založení banky je plánována v lichtenštejnském Zahradním paláci ve Vídni v říjnu 2021 mimořádná výstava uměleckých děl z knížecích sbírek.

■ Chceme růst v oblasti investic s pozitivním dopadem, říká princ Maxmilián z Lichtenštejna

V rodině Lichtenštejnů máte na starosti skupinu LGT Group, váš starší bratr Alois je lichtenštejnským dědičným princem a má státnickou roli. Váš mladší bratr Constantin pečuje o nadace, nemovitosti, vinohrady a umělecké sbírky. Jste s tím rozdělením všichni spokojeni?

Ano, moje hlavní odpovědnost je dohlížet na skupinu LGT Group včetně jejích aktivit v oblasti private equity. Věnuji se tomu od roku 2006 a vyhovuje mi to, i díky mým dřívějším zkušenostem. Baví mě rozvíjet byznys a jsem naprosto spokojený s rozdělením úkolů v rámci naší rodiny.

Jakou stopu chcete v rodinné historii zanechat? Co byste chtěl, aby bylo vaším odkazem?

Cílem všech ve skupině je vytvářet co největší hodnotu pro naše partnery a všechny stakeholdery. Zabýváme se poradenstvím a investičním managementem pro klienty z řad soukromých osob i institucí. Je pro nás velmi důležité, aby naše činnost měla pozitivní dopad na společnost a životní prostředí.

Proto také při utváření naší strategie klademe důraz na to, aby byla udržitelná. Investujeme do oblastí, které mají potenciál zlepšit společnost nebo životní prostředí. Zároveň ale chceme generovat finanční výnosy pro naše klienty a pro skupinu.

Letos jste představili novou strukturu LGT banky, která se nyní dělí do tří divizí. Proč k tomu došlo?

Pro banku to je velký posun. Celá skupina LGT se rozdělí do tří nezávislých společností: LGT Private Banking, LGT Capital Partners a divizi investování s pozitivním dopadem. Důvodem je, že jsou tyto tři části příliš odlišné. Každá má svůj vlastní způsob vytváření hodnoty a svou vlastní pozici na trhu. Nyní bude mít každá společnost větší nezávislost, flexibilitu a zodpovědnost. Když budou nezávislými společnostmi, mohou se přesněji zaměřit na své vlastní cíle a mnohem rychleji reagovat. Dohromady, všechny jednotlivé části společně, pak budou v budoucnu vytvářet větší hodnotu.

Předpokládáte, že budou mít všechny tři entity podobnou výkonnost?

Největší je privátní bankovníctví. Následuje LGT Capital Partners, naše divize zaměřená na správu aktiv. Společnost zaměřená na impact investing – tedy investování s pozitivním společenským a environmentálním dopadem – je nejmladší a nejmenší. Přesto by ale právě ta měla růst nejvíce. Všechny jsou silné a dobré, ale každá ze tří společností běží svůj vlastní závod.

Dá se říct, jaké typy investic s pozitivním dopadem preferujete? Podíly ve firmách, projekty nebo něco jiného?

Zajímají nás kapitálově růstové příležitosti v oblastech, které mají pozitivní dopad na společnost. Zásadní sektor je zdravotnictví, kde máme zhruba deset projektů. Další tři projekty máme v oblasti vzdělávání. Soustředíme se ale také na environmentální výzvy, zejména na udržitelnou energetiku, udržitelnou strategii logistiky a e-lektivity.

Můžete nám dát příklad?

Například v Latinské Americe, konkrétně v Brazílii, což je tamní největší trh, investujeme do projektu v nákladní dopravě, který zlepšuje efektivitu zásilek. Tamní logistická realita je, že ze 60 procent jede kamion prázdný, protože vyloží na místě náklad a vrátí se bez nákladu. Pomocí chytré platformy se dá právě logistika výrazně zlepšit, což ve výsledku znamená nižší emise i náklady.

Princ Maxmilián z Lichtenštejna, CEO skupiny LGT.

Výběr z rozhovoru, který v prosinci vydává deník E15

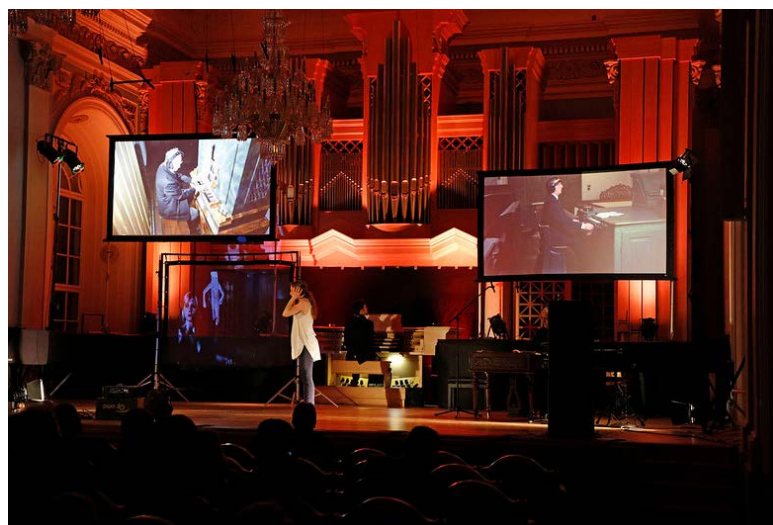

■ Europa Nostra – každodenní práce pro evropské kulturní dědictví

V minulém čísle newsletteru jsme krátce představili federaci nevládních organizací Europa Nostra, jejímž členem se Česko-lichtenštejnská společnost na podzim stala. Tentokrát se na činnost této významné organizace podíváme zblízka.

Europa Nostra je celoevropská federace nevládních organizací zaměřených na ochranu evropského kulturního dědictví. Byla založena v roce 1963 sedmi evropskými zeměmi a postupně se stala jednou z nejdůležitějších organizací v této oblasti v rámci evropského společenství. Dnes zastřešuje 244 členských a 115 přidružených organizací z 37 zemí a 1 030 individuálních členů. Českou republiku v Europa Nostra reprezentuje osm organizací, status přidružených členů má také Univerzita Karlova a Národní památkový ústav. Výrazně činnou je Asociace majitelů hradů a zámků, zastoupená Petrem Svobodou, který je nejen členem Rady Evropy Nostry, ale také místopředsedou Česko-lichtenštejnské společnosti. Europa Nostra má v zásadě čtyři hlavní úkoly: lobuje za kulturní dědictví v Evropě, upozorňuje na příklady dobré praxe, chrání ohrožené evropské památky a zapojuje do problematiky odbornou a širokou veřejnost. Každoročně uděluje „Oskara památkářů“ – Grand Prix, což je nejvyšší ocenění v rámci *Evropské ceny za kulturní dědictví*. Tato soutěž oceňuje práci na poli kulturního dědictví ve čtyřech kategoriích: obnova, výzkum, celoživotní přínos a vzdělávání. Evropská cena se zaměřuje zejména na výjimečné památky či projekty, které nestojí v centru společenské pozornosti,

Český vítěz Evropské ceny za kulturní dědictví 2020: technologie pro dálkovou spolupráci klasických hudebníků od autorů CESNET a AMU.

ale mají přesah do místních komunit. V evropském kulturním kontextu jsou tato ocenění považována za velmi prestižní. V roce 2018 byla Česká republika již poněkoličtější oceněna v kategorii „obnova“, tentokrát za projekt rekonstrukce pražské rotundy svatého Václava. V letošním roce byli začátkem května vyhlášeni laureáti pro rok 2020 a mezi jednadvaceti oceněnými z patnácti zemí se objevil i projekt z České republiky: sdružení CESNET a pražská AMU získaly cenu v kategorii „vzdělávání“ za využívání síťových přenosů, které umožňují reálně propojovat mezinárodní hudebníky. Díky nové technologii spolu mohou hrát „online“ téměř bez časového zpoždění a při zachování vynikajícího zvuku. Další důležitou iniciativou Evropy Nostry je projekt *Sedm nejohroženějších památek v Evropě*. Program, který byl zahájen v roce 2013 a na kterém se podílí také Institut Evropské investiční banky a Rozvojová banka Rady Evropy, vybírá každé dva roky sedm nejohroženějších evropských památek. Výběr přináší ohroženému objektu prestiž, mediální pozornost a také specializované poradenství, nutné pro obnovu památky. Pro vybranou památku je vypracován akční plán, na kterém se podílí specialisté napříč obory, a k tématu se pořádají odborná setkání a konference. Velkým úspěchem je zařazení českého zámku Jezeří v Horním Jiřetíně do sedmi nejohroženějších památek roku 2020. Jde o vůbec první českou památku, která se objevila mezi evropskými sedmi nejohroženějšími od počátku projektu. Doufejme, že toto celoevropské zviditelnění napomůže alokaci prostředků potřebných pro záchranu zámku Jezeří.

■ LVHF 2021 míří vysoko. Největší evropská přehlídka hudby Antonia Vivaldiho za čtyřicet let.

Lednicko-valtický festival – významná hudební událost, navazující na odkaz Lichtenštejnů na Moravě – se letos konal už pátým rokem. I když se v důsledku vyhlášení nouzového stavu uskutečnil ve zkrácené verzi, byl LVHF 2020 jedním z nejpůsobivějších ročníků. A sotva dozněl potlesk po posledním koncertu v lednickém Rybníčním záměku, naplno odstartovaly přípravy na příští šestý ročník, který se uskuteční od 2. do 16. října 2021. Ten by měl být největší evropskou přehlídkou tvorby Antonia Vivaldiho v novém tisíciletí. Poslední obdobná akce, věnovaná tvorbě benátského mistra, se uskutečnila v osmdesátých letech minulého století.

Zámek Pohansko u Břeclavi, který nechal postavit v letech 1811–1812 kníže Jan I. z Lichtenštejna.

Dramaturgie festivalu, jejímiž tvůrci jsou Eduardo García Salas a Jiří Partyka, představí Vivaldiho jako komplexního skladatele, jenž po sobě zanechal bohatý hudební odkaz nejen v podobě instrumentálních koncertů, ale také hudby komorní a sakrální, a jenž byl rovněž významným představitelem žánru opery. Program je zaměřen na Vivaldiho vazbu na české země: benátský skladatel kolem roku 1730 pobýval delší dobu v Praze a byl také propojen s Vídní, kde se těšil dlouhodobé podpoře habsburského císaře Karla VI. V Praze, konkrétně v divadle hraběte Františka Antonína Šporka v jeho paláci Na Poříčí, bylo za mistrova života provedeno několik jeho oper, dvě z nich tu měly dokonce premiéru. V českých archivech je dochováno mnoho unikátních zápisů Vivaldiho děl, z nichž mnohé byly napsány na objednávku českých šlechticů. Českému hraběti Václavovi z Morzinu je dokonce věnováno

Vivaldiho nejslavnější dílo *Souboj harmonie* s invencí, které obsahuje slavné koncerty Čtvero ročních období. Významným patronem Antonia Vivaldiho byl také Johann Joseph Adam z Lichtenštejna. Vivaldi na jeho dvoře působil jako „Maestro di cappella“ neboli mistr kapelník kolem roku 1721. Lichtenštejnskému knížeti Vivaldi posléze věnoval pavijskou verzi opery *Farnace*, kterou uvedl v roce 1731. Festival představí špičková tělesa ze Španělska, Itálie, Francie a České republiky, specializující se na interpretaci staré hudby. Jeho součástí budou také koncerty pro školy, zaměřené tentokrát na barokní hudbu. Nebudou chybět ani přednášky předních evropských vivaldiovských Program LVHF 2021 bude odtajněn na www.lvhf.cz přesně v den narození Antonia Vivaldiho.

... mohli jste vidět na Instagramu @czechliechtensteinsociety

Na Instagramu jsme stále aktivní! Připojte se také a sledujte @czechliechtensteinsociety!

13. října 2020 - O víkendu skončila letošní sezóna pro většinu kulturních památek v České republice. Až se na jaře otevřou, budou mít nového konkurenta - ve Valticích si návštěvníci budou moci prohlédnout nově zrekonstruovaný letohrádek Belveder. My jsme si ho měli možnost prohlédnout ještě v průběhu oprav letos v létě s kastelánem valtického zámku Richardem Svobodou, který je zároveň členem Česko-lichtenštejnské společnosti.

9. října 2020 - Moravská Amazonie, největší zachovalý lužní komplex v České republice, je zcela unikátní přírodní oblastí na soutoku řek Moravy a Dyje. Její název napovídá, že svou bohatostí a druhovou rozmanitostí připomíná jihoamerický prales. To ale není hlavní důvod, proč se v poslední době objevuje v novinových titulcích: tlak odborné i laické veřejnosti vedl státní podnik Lesy ČR, aby otevřel diskuzi o tom, jak oblast méně zatěžovat intenzivní těžbou. Hospodaření v lesích Moravské Amazonie v posledních desetiletích vedlo k narušení místních ekosystémů a biodiverzity.

10. listopadu 2020 - Thonet, to rozhodně nejsou jenom židle. V Městském paláci Lichtenštejnů ve Vídni vytvořil Michael Thonet na zakázku unikátní podlahy vlastní technikou ohýbání dřeva. I po 170 letech stále slouží a vypadají krásně.

13. listopadu 2020 - Poznáte zámek na obrázku? Akvarel Rudolfa von Alta ze soukromé lichtenštejnské sbírky umění zobrazuje velice slavné místo, které se od té doby změnilo k nepoznání. Jedná se o původní barokní zámek v Lednici, zachycený v roce 1830, tedy šestnáct let před přestavbou do současné, novogotické podoby.

■ Umělecká sbírka rodu Lichtenštejnů: Od renesance až po biedermeier

Knížecí sbírka umění, největší soukromá sbírka umění na světě, vznikla díky vizi, vůli a odvaze lichtenštejnského knížecího rodu. Díky vytrvalé a cílevědomé práci členů knížecí rodiny dnes sbírka obsahuje přes 40 000 uměleckých artefaktů. Obsahuje díla tak významných umělců jako jsou Lukas Cranach starší, Raffaello, Peter Paul Rubens, Anthony van Dyck, Rembrandt, Friedrich von Amerling a další. Každý kníže lichtenštejnského rodu navázal na snažení svých předků a zanechal v ní vlastní odkaz dobového umění.

Počátek cílevědomé sběratelské činnosti rodiny Lichtenštejnů je úzce spjat s prvním trvalým nositelem knížecího titulu, knížetem Karlem I. z Lichtenštejna (1569–1627). Kníže Karel I. byl coby hofmistr Pražského hradu odpovědný za všechny umělce, kteří působili na císařském

Rubensovo dílo Venuše před zrcadlem z roku 1614 do sbírky zakoupil pravděpodobně kníže Jan Adam I.
© LIECHTENSTEIN. Knížecí sbírky, Vaduz-Vídeň.

Součástí sbírky je zlatý kočár, který nechal kníže Josef Václav I. z Lichtenštejna zhotovit v roce 1737. Kníže jej použil, když doprovázel budoucí nevěstu Josefa II. Isabellu Parmskou na cestě z Parmy na vídeňský dvůr.
© LIECHTENSTEIN. Knížecí sbírky, Vaduz-Vídeň.

dvoře Rudolfa II., známého svou podporou umělců. K prvním velkým dílům, která Karel I. pořídil a ve sbírce zůstávají dodnes, patřily monumentální bronzové sochy od sochaře Adriena de Vriesa: Kristovo utrpení z roku 1607 a svatý Šebestián z období kolem roku 1620. Karlův syn, Karel Eusebius I. z Lichtenštejna (1611–1684), byl vášnivým sběratelem umění. V roce 1637 si objednal

Na portrétu z roku 1793 je princezna Karolína z Lichtenštejna vyobrazena jako Iris, řecká bohyně duhy, která naplňuje mraky vodou.

© LIECHTENSTEIN. Knížecí sbírky, Vaduz-Vídeň.

od Petra Pavla Rubense oltářní obraz pro farní kostel ve Feldsbergu. Monumentální obraz *Nanebevzetí Panny Marie* je dnes vystaven

Badmintonský kabinet je součástí sbírky od roku 2004. S pořizovací cenou 19 milionů liber se stal dosud nejdražším kusem nábytku na světě.

© LIECHTENSTEIN.
Knížecí sbírky, Vaduz-Vídeň.

v Zahradním paláci ve Vídni. Karel Eusebius tak položil základy jedné z největších sbírek signovaných děl tohoto vlámského umělce. K dnešnímu dni jich knížecí sbírka obsahuje třicet šest. Syn Karla Eusebia, princ Jan Adam I. z Lichtenštejna (1657–1712), pokračoval v otcových šlépějích. Byl jedním z nejvýraznějších mecenášů a stavebníků své doby. Mimo jiné nechal postavit dva nádherné vídeňské paláce: Městský palác na Bankgasse a Zahradní palác na předměstí Rossau.

Během vlády knížete Aloise I. z Lichtenštejna (1759–1805) byly sbírky rozšířeny o řadu děl na zakázku, včetně série portrétů jeho manželky, princezny Karolíny z Lichtenštejna, a jedné z jeho sester, princezny Marie Josefiny rozené z Lichtenštejna. Autorkou obou obrazů je slavná francouzská malířka Elisabeth Vigée-Lebrunová, dvorní portrétistka královny Marie-Antoinetty. Své nezastupitelné místo v knížecí sbírce mají obrazy a nábytek klasicismu a biedermeieru. Od roku 2013 jsou

Amerlingův portrét dvouleté princezny Marie Františky z roku 1836.
© LIECHTENSTEIN.
Knížecí sbírky, Vaduz-Vídeň.

tyto exponáty vystaveny v nově zrekonstruovaném lichtenštejnském Městském paláci. Knížecí sbírka se může pochlubit více než dvaceti díly významného představitele biedermeieru Friedricha von Amerlinga. Princ Alois II. (1796–1858), velký milovník umění a Amerlingův mecenáš, nechal umělce portrétovat své děti. Zvláště oceňovaný je portrét dlouleté spící princezny Marie Františky.

Mottem knížecích sbírek je ochrana a podpora umění. Stejně důležitá je i snaha zprostředkovat výjimečná díla široké veřejnosti. Část sbírky byla nepřetržitě vystavována ve vídeňském paláci Lichtenštejnů v Rossau již od roku 1807, kdy se stala první veřejně přístupnou galerií Vídně. Dnes je sbírka uložena na třech stálých místech: ve Vaduzu a ve dvou vídeňských palácích – v Zahradním paláci (Gartenpalais) v Rossau a v Městském paláci (Stadtpalais) v ulici Bankgasse vedle Hofburgu. Část sbírky je stále „na cestě z jednoho konce světa na druhý“. V posledních letech se knížecí sbírka představila na výstavách v Japonsku, Singapuru, Číně, Spojených státech, Francii a Německu. Jeden Rembrandtův obraz z knížecí sbírky je nyní vystaven také v paláci Kinských v Praze. Knížecí nadace jej zapůjčila Národní galerii pro výstavu u příležitosti 350. výročí Rembrandtova úmrtí. Výstava „Rembrandt: Portrét člověka“ bude trvat do konce ledna. Kvůli epidemii covid-19 byla expozice pro veřejnost dlouho uzavřena, od 3. prosince se ale opět otevírá veřejnosti.